

Ohjausasiakirja

Päätöksentekijä:
Koulutuslautakunta

Asiakirjavastaava:
Valinta- ja sijoitusyksikön päällikkö

Päivämäärä:
27.4.2023

Diaarinumero:
UBN-2022-02820

Kriteerit sijoitukselle vapaa- ajankotiin ja pedagogiseen päivähoitoon

Paikalliset määräykset

Taksat ja maksut

Kriteerit

Sisältö

Johdanto.....	3
Tarkoitus.....	3
Laajuus.....	3
Kriteerit sijoitukselle vapaa-ajankotiin ja pedagogiseen päivähoitoon	4
1. Oikeus vapaa-ajankotiin	4
2. Hakemus ja tarjous paikasta vapaa-ajankodissa ja pedagogisessa päivähoitossa	5
3. Sijoitus vapaa-ajankotiin ja pedagogiseen päivähoitoon	5
4. Hoito aikana, jolloin vapaa-ajankotia ei tarjota	6
5. Irtisanominen ja erottaminen vapaa-ajankodeissa ja pedagogisessa päivähoitossa	6
6. Maksut vapaa-ajankotipaikasta ja pedagogisesta päivähoitopaikasta	7
Määritelmät ja käsitteet.....	8
Määritelmät koululain määräysten pohjalta	8
Määritelmät Uppsalan kunnan mukaan	8
Vastuu.....	9
Asiaan liittyviä asiakirjoja	9
Asiakirjahistoriikka.....	9

Johdanto

Säännöksiä lasten sijoituksesta vapaa-ajankoteihin ja muuhun pedagogiseen päivähoitoon on koululain (2010:800) 14 luvussa (vapaa-ajankodit) ja 25 luvussa (muu pedagoginen toiminta). Näissä kriteereissä, joista päättää koulutuslautakunta, selvennetään, miten kunta soveltaa edellä mainittuja koululain lukuja.

Tarkoitus

Tämän ohjausasiakirjan tarkoituksena on selventää miten koulutuslautakunta ohjaa 6-13-vuotiaiden esikoululuokkaa käyvien, peruskoulua käyvien ja mukautettua peruskoulua käyvien oppilaiden sijoitusta esikouluihin ja pedagogiseen päivähoitoon. Kriteerit muodostavat lautakunnan konkreettisen ohjeistuksen koululain soveltamiselle Uppsalan kunnassa. Kriteerien on varmistettava, että kunta antaa tasavertaista palvelua.

Laajuus

Näitä kriteerejä sovelletaan huoltajiin, jotka kunnan valintajärjestelmän kautta hakevat paikkaa tai ovat jo saaneet lapsilleen paikan vapaa-ajankodista tai pedagogisesta päivähoidosta.

Kunnassa sovelletaan yhteistä valintaa kaikkiin paikkoihin vapaa-ajankodeissa ja muussa pedagogisessa päivähoidossa, joissa kunta on päämies, sekä niissä, joissa vapaa päämies saa kunnallista avustusta ja on valinnut kuuluvansa kunnan valinta järjestelmään.

Lisätietoja prosessista ja mitä esimerkiksi hakemuksen, paikan vaihdon tai irtisanomisen yhteydessä edellytetään, voi katsoa verkkosivustolta www.uppsala.se

Kriteerit sijoitukselle vapaa-ajankotiin ja pedagogiseen päivähoitoon

Seuraavat kriteerit säätelevät, miten koululakia sovelletaan Uppsalan kunnassa huoltajiin, jotka hakevat lapsilleen paikkaa vapaa-ajankodista tai pedagogisesta päivähoitosta.

1. Oikeus vapaa-ajankotiin (koululain 14 luvun 3-8 §, 25 luvun 2 §)

Jakso koskee sekä vapaa-ajankoteja että pedagogista päivähoitoa. Kohdissa käytetään vapaa-ajankotia yhteisenä käsitteenä kummallekin toiminnalle.

- 1.1 Vapaa-ajankotia tarjotaan arkipäivinä, lukuun ottamatta jouluaatto, uudenvuodenaatto ja juhannusaatto. Katso myös kohta 4.1 pedagogisesta hoidosta aikana, jolloin vapaa-ajankotia ei tarjota.
- 1.2 Peruskoulun oppilaalla on oikeus vapaa-ajankotiin 6. vuosikurssin päättymiseen saakka.
- 1.3 Peruskoulun oppilaalla on oikeus kokoaikapaikkaan vapaa-ajankodissa, jos huoltajat käyvät töissä tai opiskelevat (laajuuteen katsomatta).
- 1.4 Mukautetun peruskoulun oppilaalla on oikeus kokoaikapaikkaan vapaa-ajankodissa huoltajien työn, opiskelun ym. vaikuttamatta asiaan.
- 1.5 Peruskoulun oppilaalla, jonka huoltajat ovat vanhempainvapaalla tai työnhakijoita, on oikeus paikkaan vapaa-ajankodissa koulun jälkeen kello 15.30:een saakka. Tätä oikeutta hänellä ei ole ennen koulupäivän alkua eikä koululomien aikana.
- 1.6 Jos peruskoulun oppilaalle halutaan erityisistä syistä paikka vapaa-ajankodissa, vaaditaan erityinen hakemus.
- 1.7 Jos peruskoulun oppilaalla on paikka huoltajan työn tai opiskelun perusteella ja huoltaja jää vapaalle raskauden vuoksi, oppilas voi tulla vapaa-ajankotiin laskettua synnytysajankohtaa edeltävän kuukauden aikana. Oppilas säilyttää myös paikkansa enintään yhden kuukauden ajaksi sisaruksen syntymän jälkeen.
- 1.8 Jos huoltaja tulee työttömäksi tai jää vanhempainvapaalle, on peruskoulun oppilaalla oikeus säilyttää vapaa-ajankotipaikkansa yhden kuukauden ajaksi työttömyyden vanhempainvapaan alkamisen jälkeen.
- 1.9 Peruskoulun oppilas, jolla on paikka vapaa-ajankodissa, säilyttää paikkansa 3. vuosikurssin päättymisen saakka. Sijoitus on voimassa kesäkuun loppuun saakka.
- 1.10 Mukautetun peruskoulun oppilaalla on oikeus paikkaan vapaa-ajankodissa sen vuoden kevätlukukauden loppuun saakka, jonka aikana oppilas täyttää 13 vuotta. Sijoitus on voimassa heinäkuun loppuun saakka.

- 1.11 Peruskoulun oppilaalla, jolla on paikka vapaa-ajankodissa ja joka aloittaa opiskelun resurssiyksikössä, on oikeus vapaa-ajankotipaikkaan resurssiyksikössä.
- 1.12 Toiminnat voidaan sulkea neljän päivän ajaksi kunakin lukuvuotena, jotta henkilökunta saa mahdollisuuden toiminnan suunnitteluun ja jatkokoulutukseen. Vähennystä maksuun ei myönnetä näiltä päiviltä. Päämiehen on järjestettävä tilapäiset ratkaisut päivähoitoa tarvitseville oppilaille näinä päivinä.

2. Hakemus ja tarjous paikasta vapaa-ajankodissa ja pedagogisessa päivähoitossa (koululain 14 luvun 10 § ja 25 luvun 2 §)

Jakso koske sekä vapaa-ajankoteja että pedagogista päivähoitoa. Kohdissa käytetään vapaa-ajankotia yhteisenä käsitteenä kummallekin toiminnalle.

- 2.1 Paikkahakemus voidaan tehdä, kun oppilas on sijoitettu kouluun.
- 2.2 Oppilaalle on tarjottava paikka sen koulun yhteydestä, jonne oppilas on sijoitettu.
- 2.3 Uusi paikkahakemus vaaditaan, jos oppilas vaihtaa koulua ja tarvitsee jatkossakin vapaa-ajankotia.
- 2.4 Peruskoulun oppilaille on tehtävä uusi hakemus ennen jokaisen lukuvuoden alkua 4. vuosikurssista alkaen.
- 2.5 Peruskoulun oppilaille on tehtävä uusi hakemus, kun huoltaja siirtyy työhausta tai vanhempainvapaalta työelämään tai opiskeluun taikka päinvastoin.

3. Sijoitus vapaa-ajankotiin ja pedagogiseen päivähoitoon (koululain 14 luvun 4 § ja 10 §, 25 luvun 2 § ja 4 §)

- 3.1 Saadaksesen lapselleen paikan vapaa-ajankodista tai pedagogisesta päivähoitosta on huoltajan hyväksyttävä paikkatarjous. Jos huoltaja ei ole vastannut paikkatarjoukseen määräajan kuluessa, hänen katsotaan luopuneen tarjotusta paikasta.
- 3.2 Jos huoltaja valitsee paikan toisesta vapaa-ajankodista kuin oppilaan koulusijoituksen mukaisesta vapaa-ajankodista, ei paikkaa valitussa vapaa-ajankodissa voida taata.
- 3.3 Vapailla vapaa-ajankodeilla on omat valintaperusteet, mutta sijoitus tapahtuu kunnan valintajärjestelmän kautta.
- 3.4 Vapaalla pedagogisella päivähoitolla vapaa-ajankodin sijasta on oma valintaperusteensa, mutta sijoitus tapahtuu kunnan valintajärjestelmän kautta.

4. Hoito aikana, jolloin vapaa-ajankotia ei tarjota (koululain 14 luvun 8 § ja 25 luvun 5 §)

- 4.1 Yksikkö, joka harjoittaa ilta-, yö- ja pyhähoitotoimintaa, tarjoaa hoitoa arkipäivinä kello 18.30 - 06.30 sekä vuorokauden ympäri pyhäisin, jouluaatto, uudenvuodenaatto ja juhannusaatto mukaan lukien. Jos lapsi tarvitsee hoitoa ennen kello 06.00:aa ja/tai kello 22.00:n jälkeen, hän yöpyy yksikössä.
- 4.2 Huoltajilta vaaditaan erityinen hakemus hoidosta aikana, jolloin vapaa-ajankotia ei tarjota.
- 4.3 Ennen kuin hoito aikana, jolloin vapaa-ajankotia ei tarjota, voidaan myöntää, on tehtävä arvio huoltajien työajoista sekä lapsen ja huoltajan vuorokautisesta levontarpeesta ja perheen tilanteesta muilta osin.
- 4.4 Valinta hoivaan aikana, jolloin vapaa-ajankotia ei tarjota, tapahtuu vain, jos hoitoa tarvitaan arkipäivinä ennen kello 06.30:aa ja/tai kello 18.30:n jälkeen sekä vuorokauden ympäri pyhäisin, jouluaatto, uudenvuodenaatto ja juhannusaatto mukaan lukien. Jos paikoista syntyy kilpailua, sovelletaan seuraavia valintaperusteita.
- 4.4.1 Lapsella on sisarus/sisaruksia, joilla jo on paikka ajankohtaisessa hoitoyksikössä.
- 4.4.2 Jonotusaika hakemuspäivästä alkaen laskettuna.
- 4.4.3 Toisessa kunnassa väestökirjoilla olevat oppilaat, edellyttäen, että näille oppilaille on paikkoja vapaana.

5. Irtisanominen ja erottaminen vapaa-ajankodeissa ja pedagogisessa päivähoidossa

5.1 Paikan irtisanominen

- 5.1.1 Huoltajat voivat milloin tahansa vuoden aikana irtisanoa paikan vapaa-ajankodissa ja pedagogisessa päivähoidossa.
- 5.1.2 Irtisanomisaika vapaa-ajankodista ja pedagogisesta päivähoidosta on yksi kuukausi siitä päivästä alkaen, jolloin molemmat huoltajat ovat vahvistaneet irtisanomisen. Maksu maksetaan myös irtisanomisajalta.

5.2 Paikasta erottaminen

- 5.2.1 Kun kolme kuukausimaksua on maksamatta, voidaan oppilas erottaa paikasta välittömällä vaikutuksella. Huoltajan täytyy maksaa velka tai sopia osamaksusuunnitelma ennen kuin oppilas saa oikeuden uuteen sijoitukseen vapaa-ajankotiin tai pedagogiseen päivähoidon Uppsalan kunnassa.
- 5.2.2 Erottamista ei saa tehdä vapaa-ajankotipaikasta, joka kuuluu erityisen tuen tarpeen perusteella myönnettävien paikkojen piiriin.

6. Maksut vapaa-ajankotipaikasta ja pedagogisesta päivähoitopaikasta (koululain 14 luvun 12 § ja 25 luvun 9 §)

- 6.1 Maksu maksetaan joka kuukausi niin kauan kuin lapsella on paikka.
- 6.2 Vähennystä maksuun ei myönnetä päiviltä, jolloin toiminta on suljettu suunnittelun vuoksi (enintään 4 päivää lukuvuodessa).
- 6.3 Niissä tapauksissa, joissa huoltajilla on eri osoitteet, lähetetään lasku sille huoltajalle, jonka luona lapsi on väestökirjoilla.
- 6.4 Niissä tapauksissa, joissa vain toinen huoltajista tarvitsee päivähoitoa lapselle, lähetetään lasku tälle huoltajalle lapsen väestökirjanpito-osoitteesta riippumatta.

Määritelmät ja käsitteet

Määritelmät koululain määräysten pohjalta

Vapaa-ajankoti täydentää koulutusta esikoululuokassa, peruskoulussa ja mukautetussa peruskoulussa (entisessä erityisperuskoulussa). Vapaa-ajankotia on tarjottava sen vuoden kevätlukukauden loppuun saakka, jonka aikana oppilas täyttää 13 vuotta. Vapaa-ajankotia on tarjottava tarvittavassa laajuudessa huomioimalla huoltajien ansiotyö tai opiskelu tai oppilaan mahdolliset omat tarpeet perheen muun tilanteen vuoksi. Oppilaille on myös muissa tapauksissa tarjottava koulutusta vapaa-ajankodissa, jos he fyysisistä, psyykkisistä tai muista syistä tarvitsevat erityistä tukea kehityksessään sellaisen koulutuksen muodossa. Vapaa-ajankouluissa toimintaa harjoitetaan koulutukseen sopeutetuissa tiloissa.

Päämies on se toimija, joka vastaa vapaa-ajankodeista ja muusta pedagogisesta toiminnasta. Uppsalan kunta on kunnallisten vapaa-ajankotien päämies. Vapaissa vapaa-ajankodeissa on yksityiset päämiehet.

Hoivaa aikana, jolloin vapaa-ajankotia ei tarjota, voidaan antaa tarvittavassa laajuudessa huomioimalla vanhempien ansiotyö ja perheen muu tilanne.

Pedagoginen päivähoito. Pedagoginen päivähoito on vaihtoehto, jota tarjotaan vapaa-ajankodin sijasta esikoululuokkaa, peruskoulua ja mukautettua peruskoulua käyville lapsille. Esimerkkejä pedagogisesta päivähoitosta ovat perhepäiväkodit ja moniperheratkaisut. Pedagogista päivähoitoa voidaan harjoittaa perheen kotona tai yhteisessä tilassa.

Koulusijoitus on oppilaan sijoitus peruskouluun. Peruskouluun sisältyy esikoululuokka.

Määritelmät Uppsalan kunnan mukaan

Vapaa erillinen vapaa-ajankoti on vapaa-ajankoti, joka ei kuulu kouluyksikköön. Vapaa-ajankodilla on yksityinen päämies.

Kotitalous¹ -käsitteeseen kuuluvat yksinasuvat ja yhdessä asuvat henkilöt. Ryhmään yhdessä asuvat kuuluvat henkilöt, jotka elävät avioliitossa, avoliitossa tai rekisteröidyssä parisuhteessa keskenään.

Valinta kertoo, mitä valintaperusteita käytetään, jos valitussa vapaa-ajankodissa ei ole paikkoja kaikille.

Kokoaikasijoitukseen voi kuulua hoito ennen koulupäivän alkamista tai koulupäivän jälkeen ja koululomien aikana.

Sisaruksia ovat kaikki samassa asunnossa väestökirjoilla olevat lapset, jotka kuuluvat samaan kotitalouteen huoltajasta riippumatta.

---

¹ Määritelmä on Veroviraston määritelmän mukainen.

Vastuu

Koulutuslautakunta vastaa päätöksistä ohjausasiakirjaan ”Kriteerit sijoitukselle vapaa-ajankotiin ja pedagogiseen päivähoitoon” tehtävistä muutoksista.

Ohjausasiakirjan ajankohtaisuudesta vastaa koulutushallinnon päälliköistä se, joka koulutuslautakunnan toimivallan delegointipäätöksen mukaan päättää vapaa-ajankotien ja pedagogisen päivähoiton paikkajärjestelyistä.

Asiaan liittyviä asiakirjoja

Kriteerit sijoitukselle esikouluun ja pedagogiseen päivähoitoon

Kriteerit avoimelle vapaa-ajan toiminnalle – vapaa-ajankerho

Säännöt kouluvalinnalle ja koulupaikalle esikoululuokassa, peruskoulussa ja mukautetussa peruskoulussa

Asiakirjahistoriikka

Päivämäärä	Asiakirjatapahtuma
14.2.2018 (§ 11)	Tarkistetut ”Säännöt vapaa-ajankodeille ja pedagogiselle päivähoitolle” (UBN-2018-0375)
21.11.2019 (§ 180)	Tarkistettu (UBN-2019-9282)
27.4.2023 (§ 53)	Tarkistetut ”Kriteerit sijoitukselle vapaa-ajankotiin ja pedagogiseen päivähoitoon” (UBN-2022-02820)